

Motion till riksdagen 2005/06:K22

av **Gustav Fridolin m.fl. (mp)**
med anledning av skr. 2005/06:95

En nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna 2006–2009

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning.....	1
2	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
3	Inledning.....	5
4	Motivering.....	6
4.1	Avgränsningar.....	6
4.2	Nya konventioner och konventioner som Sverige inte ratificerat m.m.	6
4.3	Diskriminering, rasism och homofobi.....	8
4.3.1	Inledning.....	8
4.3.2	Särskilt om diskriminering på grund av kön.....	8
4.3.3	Särskilt om diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.....	9
4.3.4	Särskilt om diskriminering på grund av sexuell läggning samt övriga frågor om lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning.....	9
4.3.5	Särskilt om diskriminering på grund av funktionshinder samt övriga frågor om funktionshindrades rättigheter.....	9
4.3.6	Rasism och homofobi.....	10
4.4	Barnens rättigheter.....	11
4.5	Nationella minoriteter och urfolk.....	11
4.5.1	Urfolket samerna.....	11
4.5.2	Rätten till arbete.....	12
4.5.3	Rätten till bostad.....	12
4.5.4	Rätten till bästa uppnåeliga hälsa.....	12
4.5.5	Rätten till utbildning.....	13
4.5.6	Åtgärder inom området mäns våld mot kvinnor.....	14
4.5.7	Människohandel.....	14
4.5.8	Myndigheters användning av våld och tvångsmedel m.m.	14
4.5.9	Respekten för de mänskliga rättigheterna i arbetet mot terrorism och annan grov brottslighet.....	16

Fel! Okänt namn på

4.5.10 Föreningsfriheten.....	16
4.6 Asyl- och migrationsfrågor.....	16
4.6.1 Förbud mot återsändande i vissa fall	16
4.7 Organisation av arbetet med att genomföra handlingsplanen	17
4.8 Myndighetsstyrning.....	18
4.9 Kommuner och landsting.....	18
4.10 Metoder och verktyg.....	18
4.11 Dialog om de mänskliga rättigheterna	18
4.12 Språk- och informationsfrågor.....	20

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärd 3 angående årliga redovisningar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige skall verka för ett tilläggsprotokoll till konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige skall ansluta sig till protokoll 12 i Europakonventionen om generellt diskrimineringsförbud enligt åtgärd 4.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige skall ratificera FN-konventionen om migrerande arbetares rättigheter.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett förtydligande om vad antidiskrimineringsstrategier innebär och hur de förhåller sig till mångfaldsplanerna enligt åtgärd 11.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärd 12 angående antidiskrimineringsklausuler vid offentlig upphandling.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen under rubriken Särskilt om diskriminering på grund av kön.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Ombudsmannen mot etnisk diskriminering får ytterligare uppdrag under åtgärd 17.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att det i arbetet med diskrimineringsstester är av stor vikt att Ombudsmannen mot etnisk diskriminering och Integrationsverket samarbetar samt att även antidiskrimineringsbyråerna deltar.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett förtydligande huruvida transpersoner ingår enligt åtgärd 20.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att i stället för att en interdepartemental arbetsgrupp leder arbetet som föreslås i åtgärd 20 bör det tillsättas en utredning enligt vad som anförs i motionen.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett helhetsgrepp om handikappolitiken enligt åtgärd 23.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att personer med elöverkänslighet skall ingå i arbetet mot diskriminering på grund av funktionshinder samt deras rättigheter enligt åtgärd 23.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Forum för levande historia också får i uppdrag att arbeta mot antiziganism och även belysa romernas historia.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om åtgärd 33 angående ett tydligare och mer visionärt arbete med kommunerna och landstingen.

Fel! Okänt namn på

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att FN:s konvention om barnets rättigheter införlivas i svensk lag.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförts om nya finska och samiska förvaltningsområden.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att ILO-konventionen nr 169 skall ratificeras under nästa mandatperiod.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att verka för att diskriminering på grund av ålder skall omfatta hela samhällslivet, inte bara arbetslivet.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförts om åtgärd 48 angående jämställd fördelning av professorer.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att gruppen ”unga hemlösa” också skall omfattas av åtgärder mot hemlöshet.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om att verka för att definitionen ”hemlös” så som Socialstyrelsen anger i motionen ingår enligt åtgärd 51.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att även elöverkänsliga omfattas av rättigheten till bostad.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att verka för att personer med elöverkänslighet har rätt till vård på lika villkor som andra.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om åtgärd 58 angående en vidare översyn av läromedel i framtiden.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförts om behovet av åtgärder för att en breddad rekrytering även skall omfatta romer.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförts om att även fokusera på mannens behov av professionellt stöd och hjälp vid våld i nära relationer enligt avsnitt 4.5 Mäns våld mot kvinnor m.m.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om att även inkludera våldsproblematiken inom samkönade relationer i arbetet utifrån det som beskrivs i avsnitt 4.5.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om att när det gäller trafficking särskilt uppmärksamma vikten av att involvera män i arbetet enligt åtgärd 77.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att adekvata rättssäkerhetsgarantier måste säkerställas innan inskränkningar görs i den personliga integriteten.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att organisationsklausuler skall tas bort i den mån de förekommer inom ramen för kollektivavtal.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om de två egyptierna Agizas och al-Zaris rätt att återvända till Sverige och erhålla ersättning.

Fel! Okänt namn på

33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Sverige i internationella sammanhang skall arbeta aktivt mot användandet av s.k. diplomatiska garantier.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behovet av att utreda hur kunskap inom antirasismarbete bland barn och ungdomar skall kunna samlas och hur erfarenheter skall kunna spridas bland alla aktörer inom detta område.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen tillsammans med kommuner och landsting skall arbeta fram riktlinjer för hur olika lokala och regionala aktörer skall arbeta med att införliva de mänskliga rättigheterna i sitt eget arbete.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om åtgärd 106 om handlingsplaner för mänskliga rättigheter.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Sverige skall ta initiativ till dels en internationell konferens om mansrollen, dels en internationell konferens om diskriminering på grund av sexuell läggning.
38. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen bör stödja FN:s arbete med att utveckla normer och bindande regler för transnationella företag.
39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att de statliga bolagen bör ges i uppdrag att utveckla sitt arbete vad det gäller hållbar utveckling och mänskliga rättigheter.
40. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att alla diskrimineringsgrunder bör ingå i den fördjupade dialogen med trossamfundet.
41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om att i den nya myndigheten Språk- och folkminnesinstitutet bör även romani ingå enligt åtgärd 127.

3 Inledning

Generellt sett anser Miljöpartiet de gröna att skrivelsen är alltför svag när det gäller det framtida arbetet och att det är för få och vaga mål, åtgärder och uppdrag. En handlingsplan bör, anser Miljöpartiet, uttrycka en större vilja att förändra och innehålla en bredare vision inför framtiden och hur de mänskliga rättigheterna ska bli en naturlig del av det svenska samhället.

Samefrågorna är några av de frågor kring minoritetsfolk som har utretts mycket grundligt. Vi menar att det nu är hög tid att sätta i gång genomförandet av förslagen i dessa utredningar. Men vi vill också påpeka att det även inom detta område saknas framtidsvisioner och mätbara målformuleringar.

Rasism, främlingsfientlighet, intolerans, hatbrott och andra uttryck för rädsla för det okända måste bekämpas. Vi tror dock inte på att hårdare tag, ökad kriminalisering eller anmälningsskyldigheter är rätt väg att gå. Det handlar snarare om ökad kunskap, att lösa sociala konflikter och problem, att ge olika myndigheter medel för att effektivt kunna använda den befintliga

Fel! Okänt namn på

lagstiftningen och att genom ett kraftfull opinionsbildning markera att i Sverige är alla olika men ändå lika mycket värda.

För att inte upprepa och lägga samma motioner i många olika sammanhang hänvisar vi till andra motioner, såsom Sf252 Papperslösa i Sverige, Sf281 Krafttag mot rasismen, Ju422 Våld i nära relationer, L342 Lika rättigheter för HBT-personer, U340 Stopp för trafficking med människor, U276 Nollsvält, Bo 277 Hälsopåverkan av elektromagnetiska fält och andra yrkanden som Miljöpartiet lagt under innevarande riksdagsår och som har relevans för förslagen i denna skrivelse.

4 Motivering

4.1 Avgränsningar

I texten skriver man att "Samtidigt som det är eftersträvansvärt att även privata aktörer, såsom organisationer och företag, respekterar och främjar de mänskliga rättigheterna, bör det betonas att det är det allmänna och ytterst sett regeringen som bär ansvaret för att Sveriges internationella åtagaden om mänskliga rättigheter efterlevs.

Miljöpartiet menar att det självfallet bör framgå att det visserligen är staten Sverige som i förhållande till olika internationella organ är ansvarig för de internationella åtagandenas genomförande, men att det inom Sverige ankommer på alla att genomföra och beakta de mänskliga rättigheterna. Att skriva att det är "eftersträvansvärt" att privata aktörer respekterar och främjar mänskliga rättigheter är alltför svagt. Det är deras skyldighet att göra detta! Vi menar att skrivningen borde ha varit starkare. Det är allas ansvar att respektera och främja de mänskliga rättigheterna och ta ansvar för att de efterlevs inom respektive område.

4.2 Nya konventioner och konventioner som Sverige inte ratificerat m.m.

Åtgärd 3: Regeringen avser att under perioden 2006–2009 åter se över i vilken mån ytterligare konventioner och tilläggsprotokoll som rör mänskliga rättigheter kan undertecknas och ratificeras samt redovisa sin ståndpunkt senast i nästa nationella handlingsplan för de mänskliga rättigheterna.

Miljöpartiet menar att det finns ett behov av kontinuerlig översyn och uppföljning av arbetet med mänskliga rättigheter i Sverige. Det bör göras en uppdatering av handlingsplanen varje år. Då kan man lättare se att "inget är glömt" och vilket arbete som bör intensifieras. Arbetet behöver inte betyda att det blir en omfattande handling, utan en redogörelse i form av en skrivelse till riksdagen. Denna årliga uppdatering bör också innehålla en redogörelse av arbetet med konventioner som Sverige inte ratificerat. Att vänta med redovis-

ningen till nästa nationella handlingsplan är för sent eftersom det skulle innebära en redovisning tidigast år 2009. Norge arbetar med att uppdatera sin plan årligen.

Oviljan att verka för ett upprättande av fakultativt protokoll för en av de största MR-konventionerna, den om sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter, är också ett förhållningssätt som MR-engagerade i Sverige finner anmärkningsvärt och vill se regeringens motiv till.

Åtgärd 4: Regeringen avser att under perioden 2006–2009 åter se över sin inställning i frågan om en anslutning till protokoll 12 till Europakonventionen om generell diskrimineringsförbud, men har inte för avsikt att i nuläget tillträda protokollet.

Miljöpartiet anser att Sverige ska ansluta sig till protokoll 12. Skrivningarna i såväl ruta som text borde i stället ha haft lydelsen att regeringen under nästa mandatperiod kommer att utreda de närmare förutsättningarna för att kunna ratificera protokoll 12 inom mandatperioden. Vi menar att om Sverige ratificerar protokoll 12 kan även Sverige vara med och påverka rättsutvecklingen och praxis på ett för oss själva positivt sätt. Står vi utanför, har vi inte denna möjlighet.

Åtgärd 5: Regeringen avser inte att i nuläget ratificera FN-konventionen om migrerande arbetares rättigheter.

Miljöpartiet menar att Sverige ska ratificera den konvention som finns om migrantarbetares och deras familjers rättigheter. De regler vi har täcker inte det skydd som denna grupp är i behov av. Denna konvention antogs enhälligt av FN:s generalförsamling i slutet av 1990 och trädde i kraft den 1 juli 2003.

Konventionen förpliktigar de länder som ratificerat den att garantera att grundläggande mänskliga rättigheter upprätthålls också för de människor som lever tillfälligt i landet. Avsikten med konventionen är att grundläggande rättigheter ska regleras för dem som arbetar i ett annat land än sitt eget, oavsett om dessa har giltiga dokument eller ej. Vissa undantag görs dock för bland annat flyktingar och statslösa, som skyddas av andra konventioner. Konventionen syftar till att motarbeta och eliminera exploatering av alla typer av migrantarbetare och deras familjemedlemmar, i synnerhet illegal handel och olaglig anställning av dessa arbetare.

Regeringen anför som anledning till att man väljer att inte underteckna denna att migrantarbetares rättigheter täcks av de centrala FN-konventionerna om mänskliga rättigheter och av ILO:s konventioner. Regeringen hänvisar också till att det i en rapport från den globala kommissionen om internationell migration (GCIM) från oktober i fjol anges att eftersom enbart 30 stater har ratificerat konventionen och ett flertal stater dessutom angett att de inte tänker göra detta behövs andra metoder för att skydda rättigheterna för migrerande arbetare.

Vi menar dock att det faktum att enbart ett fåtal stater ratificerat konventionen inte kan utgöra ett skäl för regeringen att inte heller göra det, utan innebär tvärtom att det borde utgöra ett incitament för Sverige att ratificera.

Villkoren för migrantarbetare – var än i världen de befinner sig – är alltför ofta usla, med minimala löner och hårda arbetsvillkor, och alla ansatser som

Fel! Okänt namn på

görs för att stärka migrantarbetarnas ställning borde därför den svenska regeringen ställa sig bakom.

4.3 Diskriminering, rasism och homofobi

4.3.1 Inledning

Regeringen skriver: ”Enligt regeringens mening skall skyddet mot diskriminering i princip vara lika för de olika diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder och sexuell läggning.”

Miljöpartiet ifrågasätter den oklara skrivningen ”i princip”. Skyddet mot diskriminering ska helt enkelt vara lika oavsett diskrimineringsgrund.

Åtgärd 11: Insatser mot diskriminering i statliga myndigheter och statligt ägda företag. Regeringen avser att 2006 ge i uppdrag till vissa statliga myndigheter att upprätta antidiskrimineringsstrategier.

Miljöpartiet ställer sig undrande till vad dessa antidiskrimineringsstrategier är och hur dessa förhåller sig till de uppdrag som redan tidigare lämnats i regleringsbrev om att upprätta mångfaldsplaner. En uppföljning som gjordes sommaren 2005 visade att inte alla myndigheter upprättat sådana. Vi menar att regeringen mer utförligt borde förklara innebörden av dessa strategier och hur de eventuellt ska samverka med mångfaldsplanerna.

Åtgärd 12: Regeringen avser att under 2006 besluta en förordning som innebär att vissa större statliga myndigheter skall införa antidiskrimineringsvillkor i sina upphandlingar.

Miljöpartiet vill i sammanhanget förtydliga åtgärd 12. Enligt överenskommelsen mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, gäller detta de 20 största statliga myndigheterna samt ytterligare 10.

4.3.2 Särskilt om diskriminering på grund av kön

Detta stycke borde vara bredare och även handla om lönehandlingsplanen och de olika åtgärder som finns i denna. I detta sammanhang bör även den strukturella diskriminering som försiggår på exempelvis Försäkringskassan och arbetsförmedlingen när det gäller kvinnor och mäns olika tillgång till rehabilitering beaktas. Detta påverkar i ett senare skede även kvinnors pensioner. Även tillsättandet av utredningen om könsförnedrande reklam bör nämnas och senare följas upp.

Åtgärd 17: Särskilt om diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Det är lovvärt att regeringen tar initiativ till att utvärdera informationssatsningar riktade till grupper som är särskilt utsatta för diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. Miljöpartiet vill i detta sammanhang gå ytterligare ett steg och menar att Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, DO, borde få ytterligare ett uppdrag att även ta fram

material för och informera yrkesgrupper som kan hamna i en situation där de riskerar att diskrimineras. Detta gäller för dem som arbetar inom verksamheter som är reglerade i lag, exempelvis hälso- och sjukvård, försäkringskassorna, arbetsförmedlingarna, a-kassor m.fl.

4.3.3 Särskilt om diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Åtgärd 18: Regeringen avser att överväga behovet av att använda diskrimineringstester inom fler samhällsområden, baserat på de slutsatser som kommer att presenteras i en undersökning inom arbetsmarknaden.

Miljöpartiet anser att det i arbetet med att ta fram metoder och indikatorer kring diskrimineringstester är viktigt med ett samarbete mellan DO och Integrationsverket för att tillvarata de praktiska erfarenheter DO har, och att även antidiskrimineringsbyråernas kompetens tas till vara.

4.3.4 Särskilt om diskriminering på grund av sexuell läggning samt övriga frågor om lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning

Åtgärd 20: Regeringen avser att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att lämna förslag som innebär ett samlat grepp om frågor som rör lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning. Arbetsgruppen skall även få i uppgift att överväga hur förekomst och omfattning av diskriminering på grund av sexuell läggning skall kunna mätas och om möjligt lämna förslag till indikatorer inom olika områden i samhället.

Miljöpartiet anser att det i åtgärdsrutan är otydligt huruvida transpersoner ingår. Diskriminering av transpersoner handlar emellertid inte alltid om sexuell läggning utan om könsuttryck. Detta bör förtydligas.

Detta viktiga arbete bör inte ledas av blott en "interdepartemental arbetsgrupp" utan vara föremål för en mer ordentlig och genomgripande utredning. Det är nu mycket länge sedan frågor om HBT-personers ställning utreddes på ett samlat sätt och det är nu dags att gå vidare och identifiera problem i hela samhällslivet ur ett HBT-perspektiv. Genom en utredning som knyter till sig olika referensgrupper, vinner man en förbättrad kommunikation med ideella organisationer och företrädare för HBT-personer och erhåller även förbättrad kunskap och förståelse för HBT-personers livssituation. Det är tveksamt om en sådan arbetsgrupp kan få samma legitimitet och framför allt kan få samma stöd och uppmärksamhet som en dylik utredning kan få. Vi önskar också att det tydliggörs var det politiska ansvaret ligger inom Regeringskansliet och därför är det bra att detta nu ses över.

4.3.5 Särskilt om diskriminering på grund av funktionshinder samt övriga frågor om funktionshindrades rättigheter

Åtgärd 23: Regeringen har inrättat en ny myndighet med uppdrag att samordna handikappolitiken. Myndigheten påbörjade sitt arbete den 1 januari 2006. Handikappombudsmannen (HO) får en mer fristående och granskande roll.

Fel! Okänt namn på

När nu denna nya myndighet (Handisam) tillkommit är det viktigt att dels belysa samtliga aktörers ansvar, dels belysa hur de ska samverka med varandra. Tillgänglighetsfrågorna bör belysas ytterligare och det är av stor vikt att regeringen har en strategi för hur den i alla utredningar och i allt författningsarbete har ett konsekvent förhållningssätt relaterat till diskriminering på grund av funktionshinder. I exempelvis PBL-kommitténs betänkande skrivs inget om funktionshindrade eller ens handikappade, utan endast om personer med tillgänglighetshinder på grund av handikapp (exempelvis blinda eller rullstolsbundna). Det är således viktigt med ett helhetsgrepp inom hela Regeringskansliet.

En grupp bland de funktionshindrade vars stora tillgänglighetsproblem är osynligt dels i samhället i stort, dels i lagstiftningen är de elöverkänsliga. Det finns ett behov av elsanerade bostäder och arbetsplatser. Tillgången till offentliga vårdinrättningar som är elsanerade är dessutom akut. Vi menar att denna grupp behöver ett bättre juridiskt skydd och stärkt ställning för att kunna leva på ett fullvärdigt sätt. Därför bör även denna grupp ingå i arbetet om diskriminering på grund av funktionshinder och deras rättigheter.

4.3.6 Rasism och homofobi

Åtgärd 25: Regeringen har underlättat etablerandet av ett centrum mot rasism för att förstärka och komplettera samhällets insatser mot rasism, främlingsfientlighet, homofobi och diskriminering. Verksamheten inom Centrum mot rasism utvärderas av Integrationsverket under 2006. Integrationsverket kommer att presentera en analys av tillståndet och utvecklingen av rasism och främlingsfientlighet 2007. Mot bakgrund av Integrationsverkets utvärdering och analys kommer regeringen att överväga lämpliga åtgärder.

Miljöpartiet vill i detta sammanhang rikta uppmärksamheten på det som även Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, HomO, efterfrågat, nämligen att Centrum mot rasism också ska redovisa sitt arbete med alla diskrimineringsgrunderna.

Åtgärd 26: Forum för levande historia utvecklar arbetet mot antisemitism, islamofobi och homofobi och genomför fördjupningsstudier om dessa frågor.

Forum för levande historia bör också få ett uppdrag rörande arbete mot anti-ziganism och att arbeta för att belysa även till exempel romernas historia. Därtill kommer att även de andra diskrimineringsgrunderna bör belysas i relevanta delar. Exempelvis utsattes även funktionshindrade för enorma övergrepp av nazisterna.

Åtgärd 28: Brottsförebyggande rådet (Brå) har fått i uppdrag att från och med 2006 årligen redovisa statistik över hatbrotten. I denna statistik skall, förutom de uppgifter som Säkerhetspolisen (Säpo) tidigare har redovisat, även ingå statistik över brott med islamofobiska inslag.

Miljöpartiet vill uppmärksamma att Brottsförebyggande rådet (Brå) i regleringsbrevet för år 2006 har fått ett uppdrag att utveckla tekniken för statistiken. Detta borde ha redovisats i texten.

4.4 Barnens rättigheter

Regeringen bör överväga att förändra Barnombudsmannens uppdrag till att även avse mer konkret hjälp till barn på samma sätt som övriga ombudsmän har inom sina tillsynsområden. Detta stämmer överens med texten i kartläggningsdelen.

Miljöpartiet anser att FN:s konvention om barnets rättigheter ska införlivas i svensk lagstiftning.

Åtgärd 33: Regeringskansliet skall fortsätta sitt samarbete med det kommunala partnerskapet och med landstingens nätverk för barnkonventionen.

I åtgärdsförslaget skriver man att "Regeringskansliet skall fortsätta samarbetet ...". Detta är för svagt och visionslöst. Miljöpartiet önskar att skrivningen hade varit starkare, tydligare och med en klar vision för framtiden. Det vore bättre om samarbetet syftade till att vidareutvecklas och att det nödvändiga arbetet med införlivandet av barnkonventionen i Sveriges kommuner och landsting intensifieras.

4.5 Nationella minoriteter och urfolk

Åtgärd 36: Utvidgning av det finska respektive samiska förvaltningsområdet. I maj 2005 överlämnade en särskild utredare till regeringen ett delbetänkande med förslag rörande en utvidgning av det språkliga förvaltningsområdet för finska. Delbetänkandet har remissbehandlats. Samma utredare överlämnade i februari 2006 ett slutbetänkande med förslag avseende bland annat det språkliga förvaltningsområdet för samiska. Efter remissbehandling av slutbetänkandet under våren 2006 avser regeringen att återkomma till riksdagen om förslagen i de båda betänkandena.

Miljöpartiet anser att det borde övervägas om inte andra förvaltningsområden också skulle kunna införas, exempelvis i Trollhättan och Göteborg som har en stor finsk population.

4.5.1 Urfolket samerna

Åtgärd 41: Regeringens ambition är att Sverige skall ratificera ILO:s konvention (nr 169) om ursprungsfolk och stamfolk i självstyrande länder så snart det låter sig göras.

Det är nu 15 år sedan ILO:s konvention 169 trädde i kraft. Såväl Norge som Danmark, båda länder med ursprungsfolk, har anslutit sig till konventionen. I Sverige tillsattes 1997 en särskild utredare i frågan, som i sitt betänkande menade att Sverige då uppfyllde konventionens krav i de flesta avseenden och även bedömde vilka åtgärder som måste vidtas och vilka regler som måste ändras för att Sverige skulle nå upp till kraven. Utredaren bedömde, såsom anges i skrivelsen, att denna process skulle ta fem år. Denna tidsperiod har nu förflutit med råge. Frågan har dessutom därefter varit föremål för ytterligare utredande.

Fel! Okänt namn på

Vi menar att det inte finns någon anledning att vänta ytterligare. I stället för att i vaga ordalag och av oklara skäl ännu en gång skjuta frågan på framtiden borde regeringen snarast ratificera ILO:s konvention 169. Som ett land som värnar minoriteter och ursprungsfolk är det närmast genant att Sverige ännu inte ratificerat den konvention som har stor betydelse för vårt eget ursprungsfolk, samerna. Miljöpartiet menar att åtgärden borde haft lydelsen att Sverige ska ratificera ILO:s konvention 169. Regeringens ambition bör därför vara att under nästa mandatperiod ratificera konventionen. Detta menar vi borde ha förts in som förslag i skrivelsen.

4.5.2 Rätten till arbete

Åtgärd 46: Sverige kommer att införa förbud mot diskriminering på grund av ålder i arbetslivet.

Miljöpartiet menar att förbudet inte bara bör omfatta arbetslivet utan även hälso- och sjukvård, socialtjänst, socialförsäkringar med mera.

Åtgärd 48: Regeringen avser att fortsätta att genom regleringsbrev för lärosäten sätta rekryteringsmål avseende professorer i syfte att utjämna fördelningen mellan könen.

Miljöpartiet anser att det är bra att detta problem uppmärksammas, men vi vill också att man i detta sammanhang belyser vikten av förbättrad representation för det underrepresenterade könet och inte bara ser detta som en fråga om förbättrad kvinnlig representation.

4.5.3 Rätten till bostad

Åtgärd 51: Regeringen gav 2005 Socialstyrelsen i uppdrag att fördela 30 miljoner kronor under tre år till lokala hemlöshetsprojekt samt att genomföra nationella kartläggningar av hemlösheten i landet. Socialstyrelsen genomför nationella kartläggningar av hemlöshetens omfattning 2005 och 2007.

I texten saknar Miljöpartiet gruppen ”unga hemlösa”, dessa borde också omfattas. Vi saknar också en definition på begreppet ”hemlösa”. Socialstyrelsen har en bred definition av hemlös, som borde kunna tillämpas här, det vill säga att med hemlös menas i princip alla som inte har en egen bostad och som önskar eller behöver det.

Även gruppen elöverkänsliga är i behov av elsanerade bostäder. Exponeringen av strålning och kraftfält gör att elöverkänsliga till och med tvingas ut till boende i torp eller husvagnar i skogen vid akuta skeden av sjukdomen. Rätt till bostad bör även omfatta personer med elöverkänslighet.

4.5.4 Rätten till bästa uppnåeliga hälsa

Åtgärd 55: Regeringen avser att under perioden 2006–2009 vidta åtgärder för att motverka skillnader på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder när det gäller kvalitet och tillgång till hälso- och sjukvård.

Miljöpartiet saknar i detta sammanhang skrivningar kring rätten till insemination och det utredningsarbete som nu pågår inom Regeringskansliet.

Fel! Okänt namn på

Miljöpartiet beklagar att skrivelsen inte innehåller några förslag kring gömda flyktingar och papperslösa migranter som inte sökt asyl, personer som anser sig ha flyktingskäl men som ej söker asyl samt kvinnor som är offer för trafficking. Deras rätt till och behov av hälso- och sjukvård måste säkras. Enligt Läkare Utan Gränser händer det att personer från dessa grupper nekas vård med hänvisning till gällande regelverk, även då det är uppenbart att personen några veckor eller månader senare med största sannolikhet kommer att hamna på någon akutmottagning i ett livshotande tillstånd. Regelverket medför också att gömda vuxna ej får tillgång till primärvård, att gravida ej får tillgång till mödravård och att livsnödvändiga mediciner förblir helt osubventionerade.

Det är också av stor vikt att de administrativa hindren för gömda flyktingar att få vård undanröjs. Ett mycket stort hinder för gömda att få tillgång till vård är deras egen rädsla att bli anmälda till någon myndighet. Många som arbetar inom sjukvården tror också att det är olagligt att behandla gömda flyktingar och att det kan leda till att de exempelvis förlorar sin egen yrkeslegitimation. Det finns också de som tror att man inte får ta emot patienter som saknar giltig ID-handling eller att det då endast kan ske mot förskottsbetalning. Det har också hänt att sekretessen brutits och vårdpersonal har kontaktat polis eller migrationsmyndigheterna. Miljöpartiet menar dels att gömda flyktingar och asylsökande ska få tillgång till vård och mediciner på samma villkor som svenska medborgare, dels att andra exkluderade samhällsgrupper som ej ingår i gruppen ”gömda flyktingar” ges tillgång till subventionerad vård och mediciner.

Vi saknar även i skrivelsen en redovisning av det arbete som pågår mot könsstympling och vilka planer som finns angående det inför framtiden.

Miljöpartiet ser också ett behov av elsanerade sjukhus för att personer med elöverkänslighet ska ha möjlighet att söka vård. De har rätt att kunna få vård på lika villkor som andra medborgare i landet. I skrivelsen saknas det över huvud taget text, politik och förslag kring de elöverkänsligas situation.

4.5.5 Rätten till utbildning

Åtgärd 58: Regeringen har 2005 givit Statens skolverk i uppdrag att se över ett urval av läroböcker och då särskilt uppmärksamma eventuella uttryck för diskriminering eller andra former av kränkningar. Uppdraget skall redovisas senast den 31 december 2006. Regeringen avser att överväga behovet av åtgärder med anledning av de resultat som presenteras i rapporten.

Miljöpartiet vill i sammanhanget förtydliga att uppdraget att se över ett urval av läroböcker ur ett diskrimineringsperspektiv avser ämnena biologi, historia, religion och samhällskunskap. Det kan i framtiden bli behövt att utreda även andra ämnen, exempelvis svenska och matematik, liksom att förbättra lärares utbildning i dessa hänseenden.

Åtgärd 62: Regeringen fortsätter att prioritera arbetet med breddad rekrytering till högskolan och har därför i januari 2006 utvidgat uppgifterna för Myndigheten för Sveriges nätuniversitet, som samtidigt bytt namn till Myndigheten för nätverk och samarbete inom högskolan.

Fel! Okänt namn på

Miljöpartiet saknar en plan för hur den breddade rekryteringen ska kunna genomföras, exempelvis i förhållande till romer, som ofta vare sig har tillgång till datorer eller har genomgått gymnasiet. De åtgärder som föreslås är långt ifrån tillfredsställande. Regeringen bör återkomma med ytterligare förslag på hur detta ska åtgärdas.

4.5.6 Åtgärder inom området mäns våld mot kvinnor

Miljöpartiet saknar resonemang kring våld inom samkönade relationer. Till exempel förekommer det våld även inom lesbiska relationer av liknande slag som inom heterosexuella relationer och med samma maktförtryck. Vi menar att dessa grupper också måste få adekvat hjälp och stöd för att bryta ett negativt vålds- och maktbeteende.

Vi saknar även analys, förslag och resonemang kring mannens roll i detta sammanhang. Våldet mot kvinnor och barn är främst mäns ansvar och det är männen som måste förändra sina beteenden. Professionella mansmottagningar finns i dag enbart på några få platser i landet. Vid de mansmottagningar som finns ser vi en stadig ökning av män som söker hjälp för sin våldsproblematik.

Miljöpartiet anser att det är viktigt att på individplan möta de män som söker hjälp för sitt våldsbeteende och att det finns professionell hjälp för dessa män att tillgå i hela landet. Därför behövs satsningar på professionella kriscentrum och mansmottagningar. Alla män dömda för kvinnofridsbrott bör genomgå behandling för att bearbeta och förändra sitt våldsbeteende. Kriminalvården har här ett stort ansvar.

4.5.7 Människohandel

Åtgärd 77: Regeringen arbetar med att ta fram ett nationellt handlingsprogram mot alla former av människohandel.

Miljöpartiet vill i detta sammanhang belysa vikten av åtgärder för att involvera män i arbetet mot människohandel och vikten av arbete för en minskad efterfrågan. Detta bör uppmärksammas i den särskilda handlingsplan som är under framtagande.

I kartläggningdelen tas problemet med att offer för människohandel inte kan få permanent uppehållstillstånd (PUT) upp. Beslut i riksdagen har vidtagits i denna riktning och då det är av stor vikt menar vi att det även bör tydligt redovisas här som åtgärd.

4.5.8 Myndigheters användning av våld och tvångsmedel m.m.

Åtgärd 81: Regeringen avser att förstärka granskningen av användningen av hemliga tvångsmedel. Hur den förstärkta granskningen skall utformas kommer att övervägas närmare senare i år.

Miljöpartiet anser att förslagen går emot vår kritik mot avsaknaden av adekvata rättssäkerhetsgarantier med anledning av de nya integritetskränkande lagförslagen. Vi har utvecklat detta vidare i vår motion med anledning av regeringens skrivelse 2005/06:53 Hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervak-

ning och hemlig kameraövervakning vid förundersökning i brottmål under år 2004.

Miljöpartiet vill ändå i detta sammanhang framföra våra krav på reella rätts- och säkerhetsgarantier:

- Upplysningsplikt förenat med skadeståndsansvar för staten då enskild otillbörligt blivit utsatt för hemligt tvångsmedel eller liknande integritetsinskränkande åtgärd.
- Invänta Integritetsskyddskommitténs betänkande innan fler lagförslag som berör den personliga integriteten läggs fram.
- Se över de offentliga ombudens möjlighet att utföra sin uppgift.
- Låt Tvångsmedelsnämnden ställas under riksdagen och låt enskilda få möjlighet att vända sig dit med klagomål.

Det ter sig inte desto mindre förvånande att regeringens planer på ökade ingrepp i medborgarnas personliga integritet inte ackompanjerats av vederbörliga kontrollorgan och åtgärder för att försäkra effektiviteten och säkerheten i användningen av de hemliga tvångsmedlen.

Utöver de aviserade förslagen om att låta den öppna polisen använda hemliga tvångsmedel med sänkta krav på brottsmisstanke och buggning, har flera andra lagförslag motiverats för rikets säkerhet och i kampen mot terrorism, bland annat DNA-registrering, utökad användning av tvångsmedel, buggning och Försvarets radioanstalts (FRA) utökade avlyssning av medborgarna. Säkerhetskommissionens rapport visade också hur enkelt dessa medel kan missbrukas. Flera hundratusen individer avlyssnades under ett antal år utan att någon misstänktes eller ställdes inför rätta för något brott.

Sammantaget ser vi att den utveckling som Socialdemokraterna förespråkar är vägen mot ett övervakningssamhälle.

I dag har bara en person som utsatts för exempelvis hemlig telefonavlyssning och senare åtalas i domstol möjlighet att ta del av den bevisning som tagits fram genom det hemliga tvångsmedlet, och ges därmed en chans att bemöta de uppgifter som tagits fram. De personer i vars fall avlyssning eller liknande inte lett till rättsliga åtgärder förblir dock ovetande om att de utsatts för en integritetskränkande åtgärd. Detta är naturligtvis en orimlig situation som måste åtgärdas.

Miljöpartiet vill därför införa en upplysningsskyldighet kopplad till ett skadeståndsansvar för de personer som otillbörligt blivit utsatta för ett hemligt tvångsmedel.

Det är inte minst högst anmärkningsvärt att regeringen inte vill invänta Integritetsskyddskommitténs betänkande som väntas mars 2007. Detta skickar ett tydligt budskap till svenska folket att regeringens avvägningar för att säkerställa medborgarnas rättssäkerhet är tomma ord. Integritetsskyddskommitténs slutsatser kommer alltså inte att bli föremål för avvägningar i regeringens iver att införa "antiterrorlagar". Vi ser det således som ofrånkomligt att regeringen inväntar Integritetsskyddskommitténs betänkande för att därefter föreslå lämpliga åtgärder för att tillförsäkra medborgarna reella rättssäkerhetsgarantier.

Fel! Okänt namn på

4.5.9 Respekten för de mänskliga rättigheterna i arbetet mot terrorism och annan grov brottslighet

I hela stycket saknas resonemang dels om hur den kritik Sverige har fått ska bemötas och hanteras, dels hur denna kritik förhåller sig till gällande lagstiftning. Det är enligt Miljöpartiet självklart att regeringen, om kritiken riktar sig mot brister i lagstiftningen, även ska redovisa åtgärder för att avhjälpa dessa brister. Till exempel bör präckningar från FN:s kommitté mot tortyr (CAT) liksom Europadomstolens utslag i ett antal ärenden rörande svenska medborgare noteras. Den nu föreslagna textens förslag på åtgärder är inte tillräckliga.

4.5.10 Föreningsfriheten

Åtgärd 97: Efter dialog mellan regeringen och arbetsmarknadens parter har de så kallade organisationsklausulerna under 2005 utmönstrats ur Svenska byggnadsarbetarförbundets kollektivavtal. Regeringen fortsätter att följa utvecklingen avseende organisationsklausuler.

Miljöpartiet menar att så kallade organisationsklausuler naturligtvis ska tas bort även i den mån de förekommer inom ramen för andra kollektivavtal, alltså inte enbart inom Byggnadsarbetarförbundets kollektivavtal. Vi saknar en redovisning om så är fallet och vilka åtgärder regeringen i sådana fall avser att vidta med anledning av detta.

4.6 Asyl- och migrationsfrågor

Åtgärd 99: Regeringen har givit Migrationsverket i uppdrag att redovisa resultatet av myndighetens åtgärdsprogram för etikfrågor. Uppdraget skall redovisas senast den 1 juli 2006.

Miljöpartiet menar att den senare tidens skandaler kring Migrationsverkets personal med olämpligt tårtätande och champagnefirande samt utskällningen av den synskadade mannen gör att Migrationsverkets personal bör utbildas ytterligare kring bemötandekompetens och etik. Därför ser vi mycket positivt på de förslag som återfinns i skrivelsen.

4.6.1 Förbud mot återsändande i vissa fall

Åtgärd 102: Det folkrättsliga förbudet mot tortyr och annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning är absolut.

I detta sammanhang vill Miljöpartiet väcka uppmärksamhet kring de två egypterna Agiza och al-Zari som avvisades från Sverige 2001. FN:s kommitté mot tortyr (CAT) fällde i maj 2005 sitt utslag i fallet Agiza visavi Sverige. Med hänvisning till misstänkt terrorverksamhet hade Ahmed Agiza och Mohammed al-Zari i december 2001 avvisats från Sverige till Egypten. Kommittén konstaterade i sitt prejudicerande beslut att svenska statens ”avvisning av den klagande stred mot artikel 3 i konventionen. Utverkandet av de så kallade diplomatiska garantierna i vilka det dessutom inte fanns några överenskomelser om efterlevnad av försäkringarna, var inte tillräckliga för att ge skydd

mot denna uppenbara risk för tortyr.” En av grundprinciperna i internationell rätt är det uttryckliga förbudet mot att återsända människor till ett land om det finns starka skäl att tro att de riskerar att utsättas för tortyr. Principen uttrycks i FN:s konvention mot tortyr men har också fastslagits av Europadomstolen och FN:s människorättskommitté.

Svenska regeringen bör ge Agiza och al-Zary möjlighet att få komma tillbaka till Sverige, där de befann sig innan den svenska regeringen bröt mot FN:s tortyrkonvention. De två egyptiska männen bör också få ersättning för sitt lidande, så också andra personer i liknande fall. Miljöpartiet menar dessutom att Sverige aktivt i internationella sammanhang ska arbeta mot användandet av så kallade diplomatiska försäkringar.

4.7 Organisation av arbetet med att genomföra handlingsplanen

Åtgärd 103: Regeringen avser att i mars 2006 inrätta en delegation för mänskliga rättigheter med uppgiften att stödja statliga myndigheter, kommuner och landsting i det långsiktiga arbetet med att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna i verksamheten. Delegationen kommer också att ges uppdraget att sprida information och kunskap om mänskliga rättigheter bland allmänheten samt stimulera det offentliga samtalet om de mänskliga rättigheterna. Delegationen planeras verka till och med mars 2010.

Miljöpartiet vill uppmärksamma att det i dag finns många olika organisationer och nätverk som arbetar mot rasism: Ungdom mot rasism, Centrum mot rasism, olika lokala antidiskrimineringsbyråer, Nätverket mot rasism med flera. Dessa organisationer har skapats genom initiativ av enskilda individer och föreningar och är många gånger beroende av brinnande eldsjälur, engagerade handläggare inom vissa kommunala eller statliga myndigheter och inte minst av politikernas tillit och förtroende. Genom detta blir de sårbara men också öppna för förändring, omprövning av tidigare beslut och ställningstaganden och kontinuerlig kunskapsöverföring. Vi anser dock att stödet till dessa ideella organisationer behöver bli mer enhetligt. I dag får vissa statliga bidrag från länsstyrelser eller Integrationsverket, andra får bidrag av kommuner och landsting och vissa av Statens ungdomsråd eller andra statliga myndigheter. Detta gör att det saknas ett helhetsgrepp kring vilka insatser som utförs, vilka medel som satsas och om avsatta medel når dit där de kan få bäst resultat. Kunskapen om det goda lokala arbetet riskerar att bli endast lokalt om inte erfarenheten sprids, liksom om lokala aktörer får bekräftelse för sitt väl utförda arbete. Vi vill därför att regeringen utreder hur kunskap inom antirasismarbete bland barn och ungdomar ska kunna samlas och hur erfarenheter ska kunna spridas bland alla aktörer inom detta område.

Fel! Okänt namn på

4.8 Myndighetsstyrning

Åtgärd 105: Staten skall vara ett föredöme i sin roll som arbetsgivare. Frågor om mänskliga rättigheter är en viktig del i regeringens förvaltningspolitik.

Miljöpartiet anser att mycket större vikt bör läggas vid kompetensutveckling av de statliga cheferna samt övrig personal vad gäller mänskliga rättigheter än vad regeringen aviserar i skrivelsen.

4.9 Kommuner och landsting

Åtgärd 106: Regeringen uppmuntrar kommuner och landsting att använda regeringens långsiktiga mål - full respekt för de mänskliga rättigheterna - som mål för sitt eget arbete och att ta fram lokala handlingsplaner för de mänskliga rättigheterna.

Det är inte tillräckligt att regeringen ”uppmuntrar” kommuner och landsting. Regeringen bör tillsammans med Sveriges kommuner och landsting arbeta fram någon form av riktlinjer för hur olika lokala och regionala offentliga aktörer skulle kunna bedriva detta viktiga arbete.

4.10 Metoder och verktyg

Åtgärd 112: Regeringen avser att bjuda in andra stater som har eller överväger att utarbeta nationella handlingsplaner för de mänskliga rättigheterna till en konferens om sådana handlingsplaner senast under 2008.

Miljöpartiet har sedan länge drivit att Sverige ska ta initiativ till en internationell, och helst av FN arrangerad, konferens om mansrollen. Vi vill dessutom även se en konferens angående diskriminering på grund av sexuell läggning och hur detta skydd bättre ska kunna realiserars över hela världen.

4.11 Dialog om de mänskliga rättigheterna

Åtgärd 124: Regeringen för genom initiativet Globalt Ansvar en kontinuerlig dialog med arbetsmarknadens parter och enskilda organisationer om frågor som rör mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och korrupsionsbekämpning. Regeringen avser att fortsätta denna dialog under perioden 2006-2009.

Så som anges inledningsvis menar Miljöpartiet att det inte bara är staten som har ett ansvar för att de mänskliga rättigheterna efterlevs, utan även privata aktörer. Arbetet för de mänskliga rättigheterna, såväl i Sverige som i världen, inbegriper alltså företag. Ansvaret för att följa de internationella regler som finns om bland annat mänskliga rättigheter borde således omfatta även dessa.

Företag är viktiga för samhällets utveckling eftersom de producerar viktiga varor och tjänster som vi behöver. Men produktionen kan också ha en baksida. Inte minst genom att konsumentorganisationer och konsumenter har

Fel! Okänt namn på

uppmärksammat problemet har frågan aktualiserats om på vilka villkor, såväl miljömässiga som sociala, företagens produktion sker.

Den aspekt som vi vill lyfta fram i denna motion är naturligtvis arbetet för mänskliga rättigheter. Svenska företag som verkar internationellt riskerar i olika led av sin verksamhet att medverka till att de mänskliga rättigheterna kränks, även om de efterlever den nationella lagstiftningen.

Det har tagits en rad initiativ för att öka företagets ansvarstagande. På FN-nivå finns programmet Global Compact. På svensk nivå återfinns motsvarigheten Globalt Ansvar, med syfte att få svenska företag att agera ambassadörer för bland annat mänskliga rättigheter. Även OECD har riktlinjer för multinationella företag. Ett stort arbete utförs också av frivilligorganisationer. Ett exempel på en sådan är Swedwatch. Ett annat exempel på en organisation som arbetar specifikt med mänskliga rättigheter är den specialgrupp inom Amnesty, Amnesty Business Group, som arbetar med att påverka och även utbilda svenska företag i att ta ansvar för de mänskliga rättigheterna.

Miljöpartiet menar dock att frivilligöverenskommelser inte är tillräckliga, utan verkar för och förordar internationellt tvingande regler för stora företags åttlydnad av exempelvis ILO:s konventioner och MR-standarder. Vi menar därför att regeringen bör stödja FN:s arbete med att utveckla normer och bindande regler för transnationella företag. Om detta nämns dock inget i regeringens skrivelse, samtidigt som det är i linje med vad näringsutskottet anför i betänkande 2004/05:NU11 Vissa handelspolitiska frågor inom EU och WTO:

När det gäller företags sociala och miljömässiga ansvar är det, mot bakgrund av de problem som finns med att hålla i synnerhet trans-nationella företag ansvariga, nödvändigt att initiativ tas för bindande regler för dessa. Sverige borde därför stå som ett gott föredöme och verka pådrivande internationellt för att FN skall utarbeta sådana internationellt bindande regler.

Vi vill här understryka att den svenska staten i egenskap av företagsägare har en särskild möjlighet och ett särskilt ansvar att verka för att dess företag i sina verksamheter inte bryter mot de mänskliga rättigheterna. I regeringens skrivelse från i fjol om svensk handelspolitik i WTO:s runda (skr. 2005/06:9) anges att "Staten skall självklart vara ett föredöme i att främja social och miljömässig hänsyn".

De statligt ägda företagen måste därför gå före och visa vägen med sitt agerande. När exempelvis det statliga företaget Vattenfall köper torv från Vitryssland innebär detta ett direkt stöd till diktaturen i landet eftersom torven är viktig för den vitryska statskassan, som står under president Lukasjenkos kontroll. Detta är naturligtvis oacceptabelt.

Vi menar därför att de statliga bolagen bör ges i uppdrag att utveckla sitt arbete när det gäller såväl hållbar utveckling som mänskliga rättigheter. Dessa bolag bör eftersträva att vara föregångare, allt enligt regeringens intentioner ovan.

I skrivelsen omnämns på en rad områden vikten av utbildning. Vi vill särskilt understryka betydelsen av förbättrad utbildning inom Näringsdeparte-

Fel! Okänt namn på

mentet i frågor som berör mänskliga rättigheter, för att i så mån kunna åtgärda ett bristfälligt agerande i ägaransvaret.

Slutligen finns ett resonemang som borde nämnas i samband med företag och mänskliga rättigheter, nämligen det bakvända förhållningssätt som tillämpas i exempelvis USA. Där har, enligt domstolsutslag, även företag och ekonomiska verksamheter fått status som åtnjutare och förmånstagare av mänskliga rättigheter. Miljöpartiet menar att detta utgör en fullständig förvrängning av vad begreppet mänskliga innebär, det vill säga riktade till individer. Vi önskar att regeringen öppet redovisar samma avståndstagande mot denna förvrängning av mänskliga rättigheter.

Åtgärd 126: Regeringen har uppdragit åt Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund att fördjupa dialogen med trossamfundens kring samhällets grundläggande värderingar. Uppdraget skall redovisas i december 2006.

Miljöpartiet menar att i detta arbete med en fördjupad dialog bör även alla diskrimineringsgrunderna ingå.

4.12 Språk- och informationsfrågor

Åtgärd 127: Den nuvarande centrala statligt finansierade språkvården kommer att från och med den 1 juli 2006 förstärkas, samordnas och inordnas i myndigheten Språk- och folkminnesinstitutet för att inrymma utökade insatser för svenska språket, nationella minoritetsspråk, det svenska teckenspråket m.m. Ansvar för det samiska språkarbetet kommer dock även fortsättningsvis ligga på Sametinget.

Miljöpartiet saknar förslag till åtgärder för att höja romers kunskap om sitt eget språk. Exempelvis måste det finnas formell kompetens att undervisa i romani och det måste tas fram instruktioner för hur romani skrivs och stavas. Detta skulle även kunna ingå i den nya språkvårdsorganisationen och bedrivas i samarbete med ett universitet eller en viss högskola.

Stockholm den 29 mars 2006

Gustav Fridolin (mp)

Ulf Holm (mp)

Lotta Hedström (mp)

Mikael Johansson (mp)

Mona Jönsson (mp)